

FOTOSKOLA MAKROBILDER

Det är en helt ny värld som ligger för dina fötter. Att krypa nära inpå ditt motiv kan ge häftiga bilder och aha-upplevelser. Det bästa är att du inte ens behöver anstränga dig. Ta det som ligger närmast. TEXT AMY LAGERMAN

Att fastna för makrofotografering kan bli precis hur dyrt som helst. Med bra objektiv blir fotograferingen enklare. Men du kan också komma ganska billigt undan genom att köpa mellanringar och närbildslinser till den utrustning du redan har. Eller offra ett gammalt objektiv och vända det fel. I makrofotografering finns inga rätt eller fel. ■

FOTO: KLAS OSKARSSON

Larven till den större gaffelsvansen äter aspblad. Den vecklar ut sina röda utskott och intar sin så kallade skräckställning först när den känner sig störd. För att få skärpa på både ansikte och spröten längst bak var jag tvungen att blända ner och använda blixten. Bakgrunden är svart eftersom bilden är exponerad efter det starka blixtljuset. Min vän Thomas höll i aspen så att den inte skulle darra så mycket.

180mm, bländare 11, 1/180s ISO 100

«Blända ner ordentligt!»
Klas Oskarsson

FOTO: KLAS OSKARSSON

Dagsvärmarna flyger med oerhört snabba vingslag. Som ni ser räckte det inte med en 1/1000s för att "frysa" vingslagen helt.

180mm, bländare 5,6, 1/1000s, ISO 200

«Ställ in AV, skruva ned ISO till 100, dra ned stativet i spagat.»
Klas Oskarsson

Huggormen låg helt stilla på en mossbeklädd sten i solnedgångens svaga ljus. För att få skärpa över hela huvudet använde jag objektivets minsta bländare vilket resulterade i en ovanligt lång slutartid.

180mm, bländare 32, 2s, ISO 100

«Variera närbilder med motiv-i-miljö-bilder.»
Klas Oskarsson

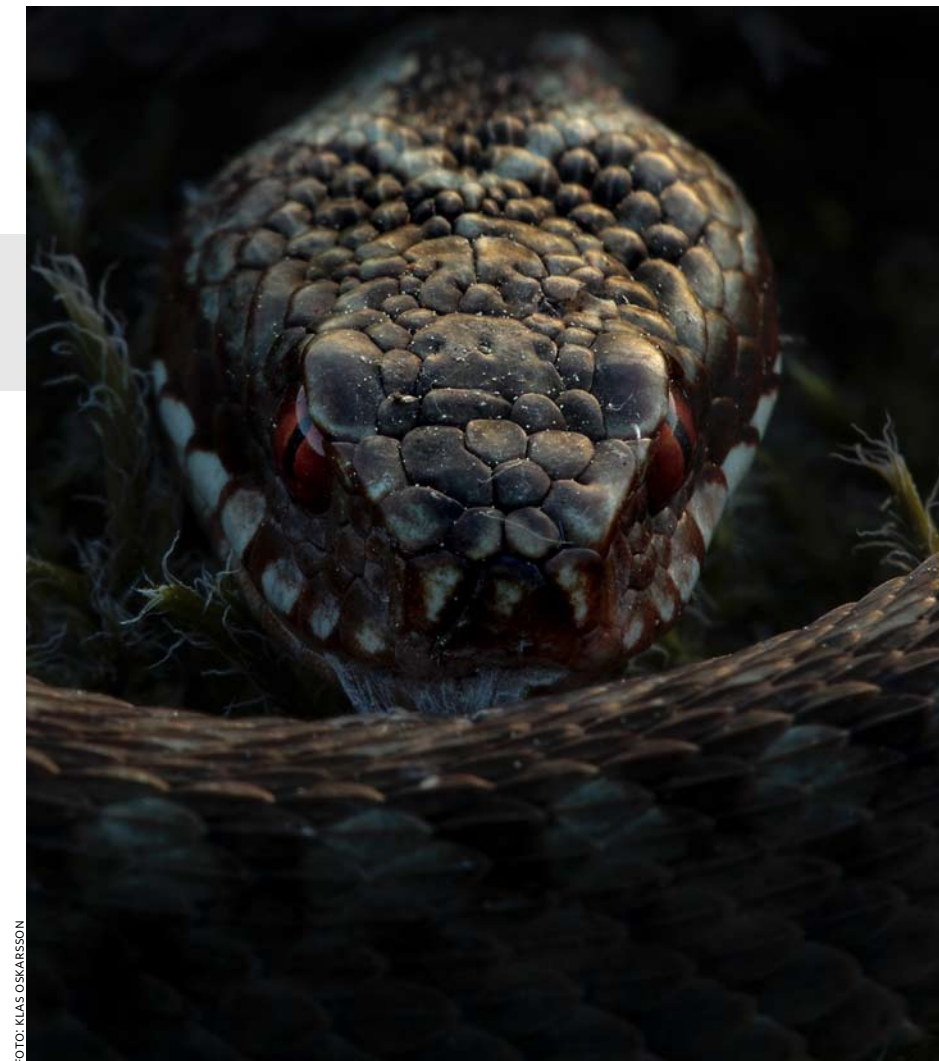

FOTO: KLAS OSKARSSON

Namn: Klas Oskarsson
Bor: Hälleberga i Småland
Webplats: www.klasoskarsson.fotosidan.se
Kamerautrustning: Pentax K10D, Pentax ist DL, Sigma APO MACRO 180mm/3.5 EX DG, Sigma MACRO 50mm/2.8 EX DG, Sigma EF-500 DG super, mellanringar Kenko 25mm samt Senz 13+21+31mm.

Allt började när Klas Oskarsson råkade köpa ett begagnat 500mm/4.5 2006. Kamerahus och Sigmas 180mm macro-lins följde därefter och sedan har det bara rullat på. Egentligen var makroobjektivet väl dyrt, men idag är Klas glad för att han köpte det - hade han valt ett sämre objektiv den gången hade han säkert inte fotat makro idag.

Och det är fortfarande Sigmat som används till 95 procent. Den längre brännvidden gör det lättare att komponera bilden. Där 50mm kräver att hela kameran vrids och vänds räcker det att titta 180 mm för att göra dåliga bildförutsättningar goda.

Klas jobbar som pedagog och biolog, och i den senare yrkesrollen har han utfört insektsinventeringar åt Länsstyrelsen. Med den vetskapen är det inte helt överraskande att de flesta modellerna på Klas bilder är just insekter. Gärna fjärilar och trollsländor.

- Jag önskar att jag var uppe vid fyra snåret på morgnarna oftare, säger Klas. Klockan 5-6 morgonen sitter insekterna stilla eftersom deras kroppstemperatur är låg, och med lite tur har de dagg på kroppen. Dessutom blåser det mindre.

När insekter inte finns att tillgå fotograferar Klas i hans tycke mindre intres-

santa däggdjur, eller krä- och groddjur. Fördelen med de sistnämnda är att det finns chans att komma nära dem utan att de sticker.

- När man fotar insekter som fjärilar gäller det att krypa långsamt i bukläge när man fått syn på dem. Rör man sig för snabbt flyger de iväg.

Att vara påläst om sitt motiv är bra, även om det kanske inte är absolut nödvändigt. Men med sin kunskap om insekternas olika levnadstilar tror Klas att han kanske fotar fler olika arter. Han vet ju var han ska leta efter dem. De flesta motiven fotar han dock kring bostaden och på Öland. Ibland smyger sig en blomma in bland motiven för sin skönhets skull, men helst vill Klas ha en insekt med på bilden.

- Jag har ett jaktbehov och att fota insekter är en utmaning eftersom de är så lättskrämde.

Hittills har Klas publicerats i Camera Natura och Naturskyddsföreningens Sveriges Natur. Han har också hunnit med att ställa ut ett tjugotal fotografier i Växjö på Södra och på Futurum Konferens. En permanent utställning hänger på Hälleberga B&B. Till våren kommer han att ställa ut på Nybro bibliotek.

FOTO: KLAS OSKARSSON

Detta är ryggsidan på makaonfjärilens larv. Larven hittar man enklast i juli månad på växten kärnsilja. Bildern är tagen på frihand.

180mm, bländare 5,6, 1/250s, ISO 400

Man kan tro att extrema närbilder kräver dyr utrustning, men så är inte alltid fallet. Porträttet på bälgetingen är taget med ett vanligt 50mm Pentaxobjektiv från 70-talet. Objektivet är vänt bak- och fram med en omvändningsring. För att ytterligare öka förstoringen har jag satt 65mm mellanringar mellan objektivet och kamerahuset.

Bakvänt 50mm, bländare 16, ISO 100, 1/45s och extern blyxt

«Studsas befintligt ljus mot en reflektor, eller använd en ficklampan för att highlighta detaljer.»
Klas Oskarsson

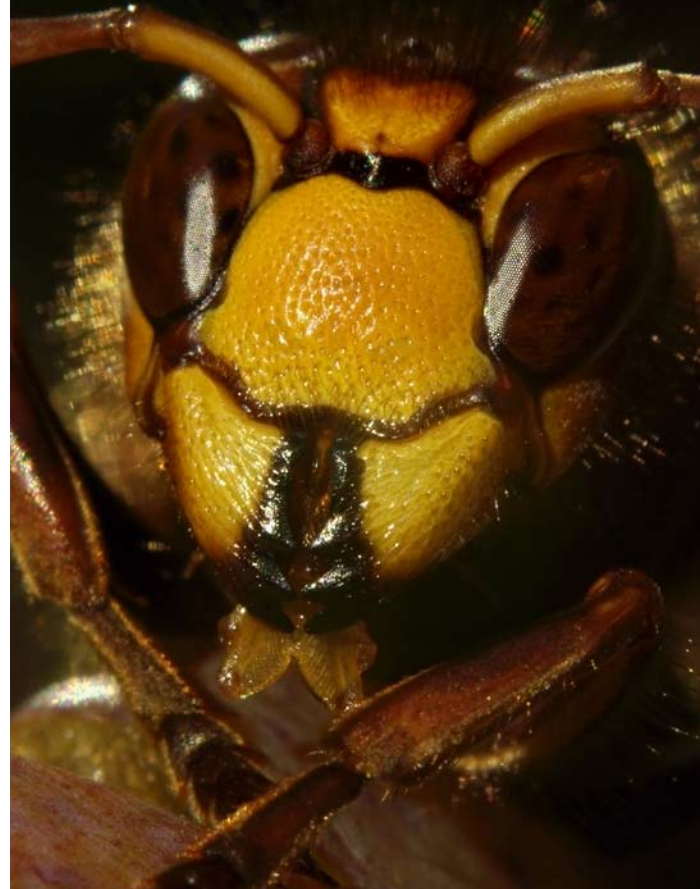

FOTO: KLAS OSKARSSON

«Fotograferar du ljusa eller vita objekt kan du prova att underexponera bilden en aning. På så sätt får du fram mer kontrast och fler detaljer.»
Rüdiger Schütz

FOTO: RÜDIGER SCHÜTZ

Jag ville visa vanliga saker på ett abstrakt sätt, så jag tog en tandborste, valde att koncentrera mig på vita och blå borst och gjorde bilden suddig. Linjen som löper från vänster botten upp till det övre högra hörnet leder ögat upp mot det blå. Ljuset kom från en ficklampan.

90mm, bländare 8, 1/125s, ISO 200

FOTO: RÜDIGER SCHÜTZ

Jag lade maskrosen i en plastpåse och sprayade vatten på plasten för att få fram vattendropparna. Ljuset kom från en blyxt. Bilden är kvadratisk för att få fram en mer kompakt känsla. Den bilden är fotad i råformat och därefter har jag jobbat med den i Neat Image.

90mm, bländare 10, 1/500s, ISO 800

Det här är en av mina första göt-ett-eget-makroobjektiv-bilder. Jag satte ihop två 50 millimetersobjektiv bakochfram. Då fungerar enbart manuell fokus, men förstoringen är överväldigande. För att kameran skulle vara stilla använde jag ett stativ och som ljus en skrivbordslampa. Här är vinjetteringen ett naturligt resultat av en retro-glugg.

Bakvänt 50mm, bländare 5, 1/15s, ISO 200

FOTO: RÜDIGER SCHÜTZ

Namn: Rüdiger Schütz
Bor: Düsseldorf, Tyskland
Webplats: www.flickr.com/photos/da-011
Kamerautrustning: Canon Eos 350D, Tamron 90mm/2.8, Canon Speedlite 430EX, stativen Manfrotto 190 XproB och Novoflex Minipod, Manfrotto 486 RC2 kulle, trådutlösare, Heliopan närbildslins.

Eftersom Rüdiger Schütz alltid försöker se saker utifrån ett nytt perspektiv var det ganska självklart att han skulle fastna för makrofotografering. I nästan 30 år har Rüdiger fotat och han har fortfarande kvar den allra första systemkameran han köpte - även om han knappt använder den nu för tiden. Rüdiger gick över till digitalfoto 2001 och för två år sedan köpte han Canon Eos 350D. Därefter växte kamerautrustningen snabbt när han kompletterade med olika objektiv. Att han fastnat för just makrofotografering beror på att han fascineras av världen vid våra fötter som vi vanligtvis ignorerar.

- Det är de vardagliga sakerna som blir så intressanta när de förstoras, säger Rüdiger Schütz. Det är i förstoringarna man upptäcker skönheten i strukturen, färgerna och formerna.

FOTO: RÜDIGER SCHÜTZ

«Koncentrera bilden på bara en eller två detaljer.»

«Läs spegeln på din systemkamera och använd en trådutlösare för bästa skärpa.»

«Fota makro på natten och använd en ficklampa för att ljusa upp detaljer i bilden.»

Fotografiet togs i morgonljus utan stativ med objektivet 50 millimeter f/8 med +3 närbildsfilter. Jag ville fånga någon slags rörelse. Genom att kombinera skärpa och suddig bakgrund ser det ut som att den röda kurvan längst fram löses upp i bakgrunden. Kontrasten mellan den röda och blå linjen ökar den abstrakta känslan på samma sätt som det kvadratiska formatet på bilden.

50mm, närbildslins, bländare 8, 1/1260s, ISO 100.

Bilden är tagen en höstmorgon med befintligt ljus. Utmaningen var att fånga de små och väldigt ömtåliga daggdropparna på spindelnätet. Jag ville highlighta några droppar för att få en mer rumslig känsla. Därför valde jag en öppen bländare och en snabbare slutartid. Bruset från den höga ISO-nivån tog jag bort med Neat Image.

90mm, bländare 4, 1/400s, ISO 800

FOTO: RÜDIGER SCHÜTZ

